

З В І Т

про управління за 2019 рік

СТОВ «Дружба-Нова»

1. Організаційна структура та опис діяльності підприємства.

Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дружба-Нова» є юридичною особою, яка проводить свою діяльність у відповідності до законодавства України.

Основними видами економічної діяльності є:

- Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур;
- Надання послуг в рослинництві;

Юридична адреса: 17600 Чернігівська обл., Варвинський р-н, смт. Варва вул. Комарова, буд 59.

Середньооблікова чисельність працівників СТОВ «Дружба-Нова» у 2019 році - 2043 чол. (середня кількість працівників – 2298 чол.).

Організаційна структура СТОВ «Дружба-Нова» виглядає так:

2

Свою діяльність компанія проводить на території Чернігівської, Сумської та Полтавської областей України.

В компанії випробувано та впроваджено цілий ряд інноваційних елементів точного землеробства.

В їх числі:

- Сучасні технології обстеження ґрунту;
- Використання ГІС – систем;
- Технології змінного висіву насіння та диференційованого внесення добрив;
- Контроль погодних умов на полях та інше.

Відтак елементами точного землеробства охоплено 95% оброблюваних площ.

Ключовими цінностями компанії є:

- Фінансова стабільність та стійка ділова репутація;
- Стратегічний системний менеджмент;
- Ефективне управління бізнес-процесами, активами та ресурсами;
- Впровадження змін та інновацій;
- Сталий розвиток та соціальна відповідальність в регіонах присутності.

2. Резюме.

Україна має потужний потенціал та умови для розвитку агробізнесу: найкраща в усьому світі якість ґрунтів, близькість до ключових ринків тощо. Проте цей сектор промисловості є надзвичайно залежним від світових цін на зерно та погодних умов. Це ризики, які ми не можемо контролювати.

У своїй діяльності ми зосереджуємо увагу на тих факторах, на які ми можемо впливати: витрати та продуктивність.

У нас набагато ефективніші технології вирощування сільськогосподарських культур порівняно з іншими виробниками в Україні.

Ми постійно інвестуємо у нові знання та технології оптимізації процесів рамках проекту «DigitalAgriBusiness». Це допомагає нам підвищити продуктивність кожного окремого поля і оптимізувати планування та моніторинг наших польових робіт.

3. Основні аспекти технології СТОВ «Дружба-Нова»

- використання біодеструкторів, для мінералізації рослинних решток
- локальне внесення основного фосфорно-калійного добрива згідно рекомендацій агрохімічної лабораторії
- основними добривами азотного живлення є: карбамід, аміак безводний та карбамідно-аміачна суміш
- 100 % використання припосівних добрив, в тому числі і рідких комплексних добрив.
- високоякісний посівний матеріал провідних виробників насіння: DEKALB, Syngenta, Pioneer
- використання зареєстрованих сертифікованих препаратів для захисту сільськогосподарських культур
- якісна нова техніка, для виконання агротехнологічних операцій марки John Deere, Case IH, HORSCH, Väderstad, New Holland та ін.

4

Сума витрат на дослідження, інноваційну діяльність та розробки в 2019 році складає 31 591,8 тис. грн. Розподіл витрат по напрямкам:

№	Напрямок	Сума, грн
1	Агрохімічне обстеження полів	2 757 255
2	Лабораторні дослідження	3 943 828
3	Вимірювання ущільнення ґрунту	1 268 730
4	Відбір для аналізу на азот	1 178 794
5	Відбір для аналізу на вміст вологи	968 327
6	Вимірювання електропровідності	362 061
7	Відеомоніторинг БПЛА	1 220 931
8	Фотомоніторинг БПЛА	91 354
9	Метеостанції	307 978
10	Моніторинг ДЗЗ	4 844 735
11	Автоматизоване управління технологічними операціями та ГІС	1 889 137
12	Точне землеробство	5 433 012
13	Науково-дослідний пункт (ДЕМО та експериментальні ділянки)	7 325 616
	Всього	31 591 758

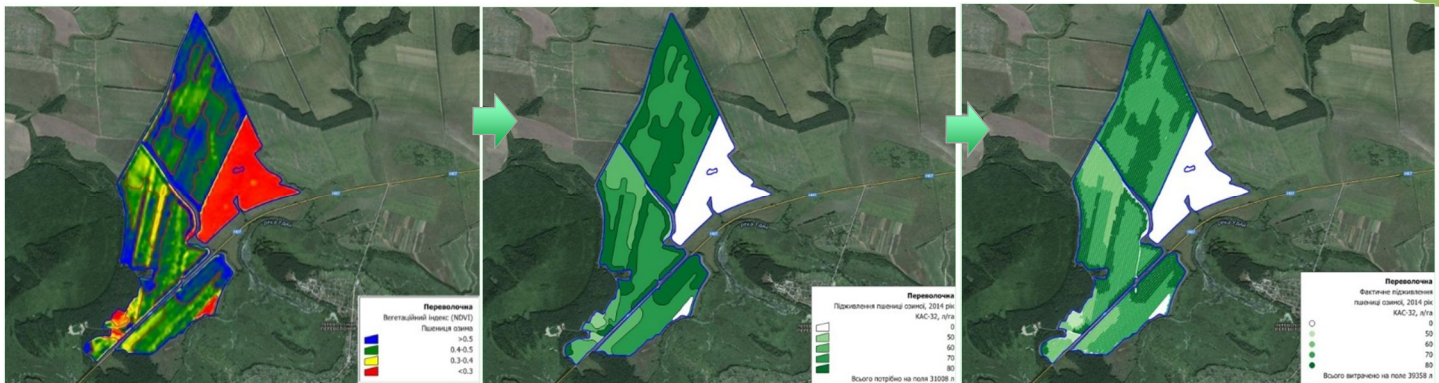
4. Основні показники фінансової діяльності.

Ми будемо сьогодні, щоб забезпечити краще завтра. Ми досягли точки, коли інвестований капітал поступово перетворюється на отримання грошових коштів, визначивши та закріпивши нашу позицію найефективнішою базою активів у цій галузі.

Ми постійно впроваджуємо інноваційні та передові технології для підвищення рентабельності виробництва.

Завдяки використанню супутникових знімків поля по вегетаційному індексу біомаси (NDVI) швидко і точно визначаються однорідні за біомасою ділянки, коригуються дози внесення мінеральних добрив з метою зменшення витрат на агрохімікати та навантаження на навколишнє середовище.

5

Карта вегетаційного індексу (NDVI)

Аплікаційна карта-завдання на внесення азотних добрив

Карта фактичного внесення азотних добрив

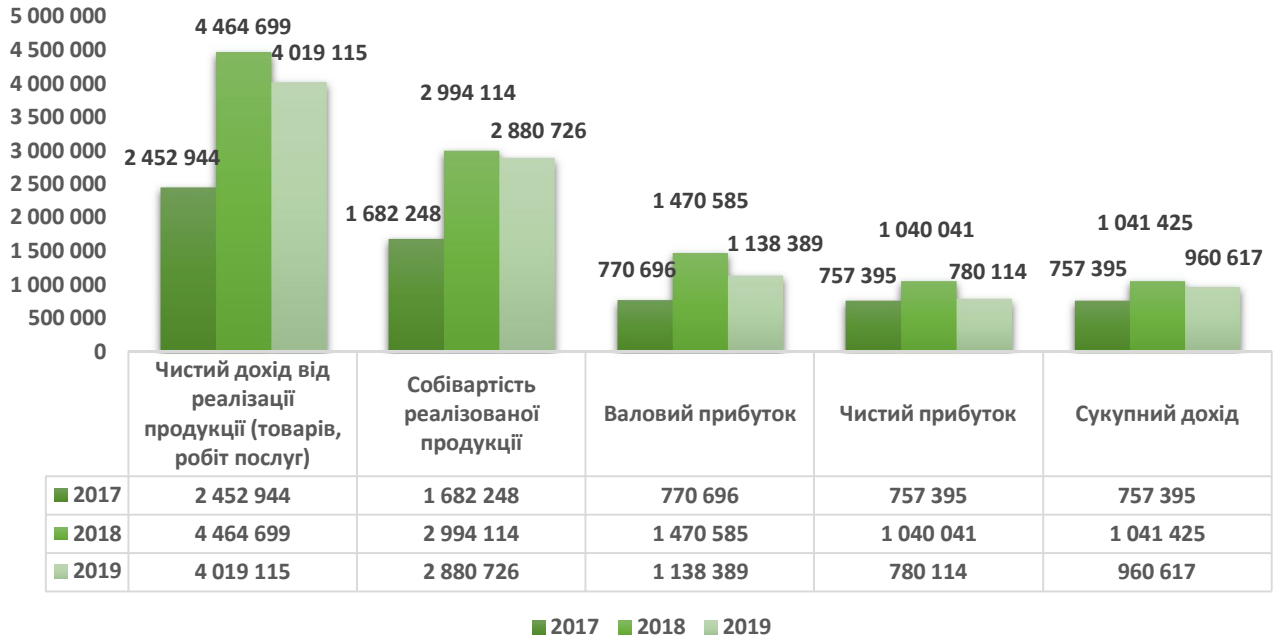
Технологія забезпечує:

- точне виділення зон за біомасою, проведення ґрунтової та рослинної діагностики живлення і встановлення точних доз азотних добрив для підживлення с/г культур та проведення диференційованого внесення добрив;
- науково-обґрунтований та екологічно-безпечний розподіл азоту по полю і підвищення ефективності застосування добрив до 25 %;
- зменшення до мінімуму непродуктивних втрат азоту внаслідок змиву в поверхневі і вимивання в підґрунті води та в повітря внаслідок процесів денітрифікації.

На постійній основі проводиться дистанційний моніторинг обладнання під час польових робіт та транспортування урожаю, запроваджено спеціальне програмне забезпечення, яке дозволяє оптимізувати логістику.

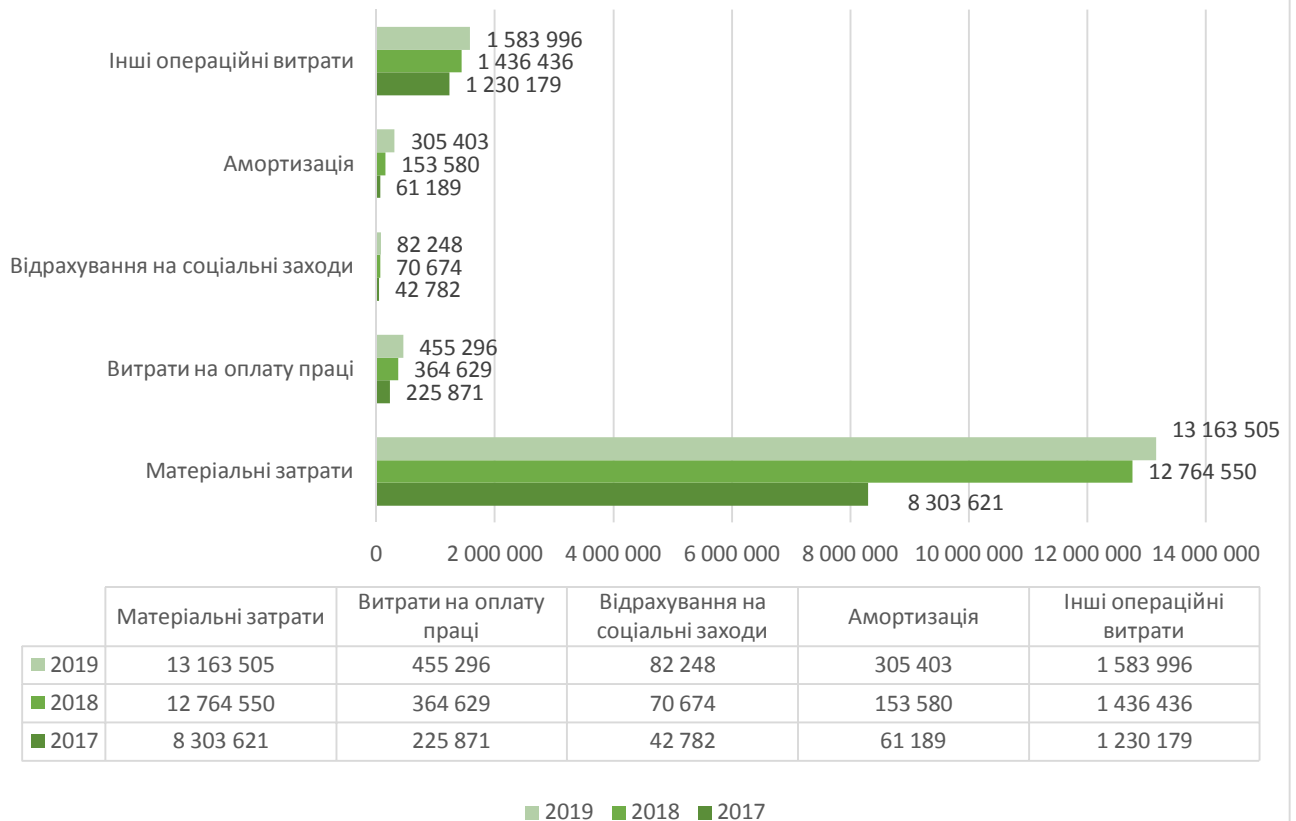
Запровадження сукупності заходів по підвищенню ефективності виробництва дозволило у 2018 році збільшити чистий фінансовий результат на 37,3% в порівнянні з 2017 роком. В 2019 році несприятливі погодні умов мали значний вплив на урожайність всіх культур та відповідно фінансовий результат в сторону зменшення порівняно із 2018 роком.

Фінансові результати, тис. грн.

6

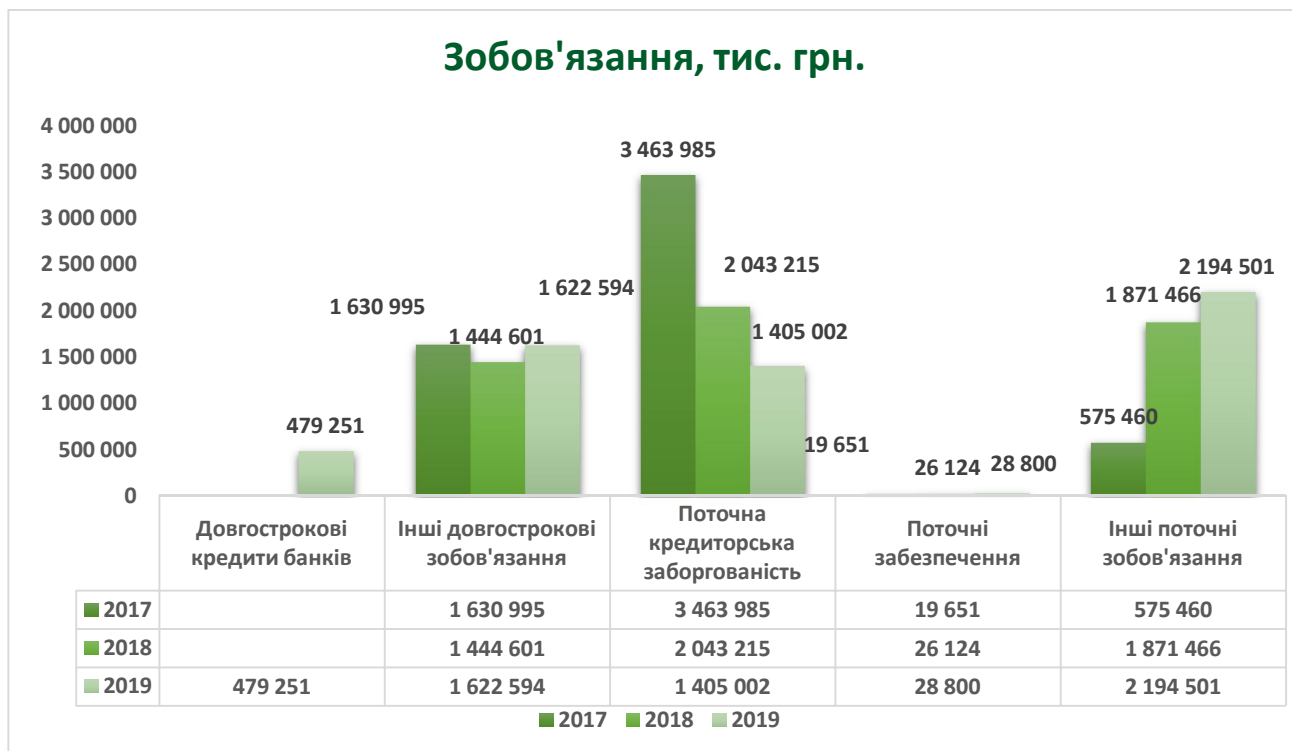
Структура операційних витрат, тис. грн.

5. Ліквідність та зобов'язання

Ліквідність підприємства в повній мірі забезпечена наявними оборотними та необоротними активами:

6. Соціальні аспекти та кадрова політика

Нашою метою є залучення найкращих фахівців та утримання їх у штаті компанії з метою забезпечення сталості нашої діяльності. Середньооблікова чисельність працівників товариства у 2019 році 2043 чол. Наша команда – найцінніший актив компанії, працівники своєчасно отримують конкурентну заробітну плату, повний пакет соціальних гарантій, в тому числі виплати у разі виходу на пенсію, грошова підтримка у випадку виникнення важких обставин у житті працівників, винагороди з нагоди особливих подій (народження дітей, одруження).

Ми дотримуємо принципу, що у випадку скорочення штату співробітників з метою оптимізації продуктивності праці, фонд заробітної плати не зменшується, а розподіляється серед інших членів команди.

Виробничі, трудові та соціально економічні відносини регулюються діючим колективним договором СТОВ «Дружба-Нова», який затверджений 03.01.2017 року.

Мета укладення колективного договору: узгодження інтересів найманих працівників і адміністрації з питань режиму роботи, тривалості робочого часу, оплати праці, змін в організації виробництва та праці, охорони праці, соціальних гарантій та пільг.

Підприємство значну увагу приділяє формуванню кадрового потенціалу: постійно поліпшуються умови праці працівників, діє ефективна система мотивації. Кожен працівник має можливість отримувати корисний досвід, розвивати свої навички та вміння. Значну роль у цьому процесі відіграє існуюча на підприємстві система корпоративного навчання та комунікації – потужний механізм, що здатен значно підвищити ефективність роботи всього підприємства.

Ми маємо обладнані конференц зали та навчальний кабінет, де організуємо практичні тренінги, що проводяться внутрішніми та зовнішніми спеціалістами для наших агрономів, інженерів, працівників фінансово-економічної служби та інших фахівців.

Ми активно взаємодіємо із сільськими громадами, на територіях яких орендуємо землі, намагаємось краще зрозуміти потреби місцевих громад та отримати зворотній зв'язок щодо нашої соціальної діяльності. Протягом 2019 року наші інвестиції в розвиток місцевих громад та допомогу пайовикам склали 16 056,4 тис. грн.

7. Екологічні аспекти

Наш підхід у рослинництві спрямований на забезпечення довготривалої продуктивності ґрунту завдяки використанню сталих агрономічних практик. Ми проводимо значну частину обробітку та вирівнювання ґрунту восени, завершуючи нашу весняну посівну кампанію у коротші терміни.

Ми використовуємо сучасну вискоєфективну техніку та обладнання з відносно низьким рівнем споживання палива та викидів. За винятком кількох десятків зрошувальних земель, які використовуються для власного виробництва насіння, усі наші оброблювані площі знаходяться на дощовому живленні, з усіма погодними ризиками, що виникають внаслідок цього.

Ми застосовуємо збалансоване живлення для збагачення наших ґрунтів, використовуючи як органічні, так і мінеральні добрива. На відміну від більшості фермерів ми вносимо більшу частину наших добрив восени, до весняної посівної компанії. Осіннє внесення забезпечує більш тривалий час для абсорбції добрив у землю і дозволяє нам використовувати рідкі добрива, які засвоюються краще, у порівнянні з сухими, що призводить до швидшого завершення посівної компанії.

Протягом кількох років ми застосовуємо практику глибокого внесення добрив (15-20 см. під землю), що зосереджуються навколо кореневої системи рослини, забезпечуючи їх швидше засвоєння.

Ми використовуємо не ГМО насіння найвищої якості. Частина насінневого матеріалу виробляється внутрішніми ресурсами із батьківського насіння, іноді спільно із відомими глобальними виробниками насіння, а решту ми закупаємо від визнаних світових виробників.

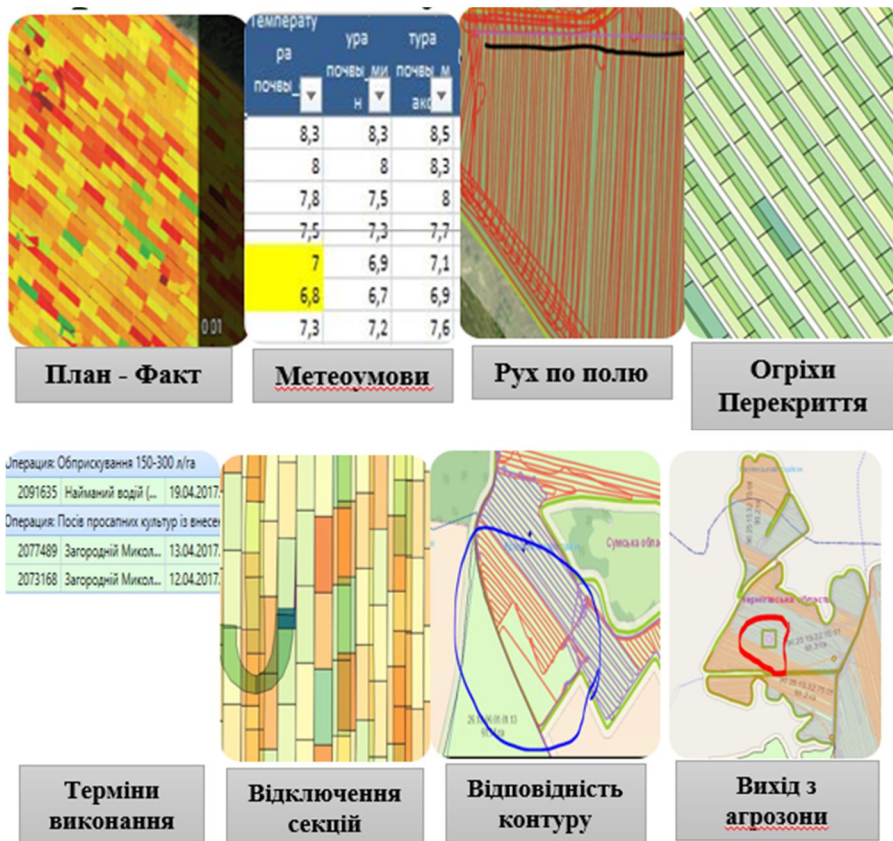
Наш цикл сівозміни розроблено для запобігання розвитку патогенних та шкідливих організмів та поліпшення структури ґрунту.

Ми використовуємо лише ті засоби захисту рослин. Що виробляються провідними міжнародними компаніями та зареєстровані Міністерством екології та природних ресурсів України.

Ми широко використовуємо дрони для спостереження за посівами, що допомагає приймати раціональні рішення щодо внесення добрив та ЗЗР.

Останні нововведення:

- контроль якості виконання агротехнологічних операцій в режимі реального часу:

- моніторинг стану посівів культур, у критичні фази їх розвитку, для своєчасного виявлення, ідентифікації та усунення проблеми:
  - супутникова зйомка рівня вегетації культур
  - гіперспектральна зйомка і аналіз даних
  - визначення зон продуктивності поля методом супутникового моніторингу, або за допомогою сканера електропровідності

8. Оцінка можливих ризиків і управління ними.

На виробничу діяльність СТОВ «Дружба-Нова» впливають зовнішні та внутрішні ризики.

До зовнішніх ризиків відносимо два головних:

1. Погодні умови.
2. Економічна політика держави.

Наявність державних програм розвитку сільськогосподарського виробництва у великій мірі впливає на рівень прибутку.

3. Демографічна ситуація в регіоні.

Вказаний фактор впливає на наявність кваліфікованих робітників необхідних для забезпечення виробничих процесів. Зниження впливу даного фактору на підприємство буде досягнуто шляхом створення значно кращих умов праці в порівнянні з конкурентами.

Основну увагу в короткостроковій перспективі планується приділити внутрішнім ризикам, на які підприємство може безпосередньо впливати, це:

- виробничий потенціал;
- рівень спеціалізації;
- технологічна оснащеність;
- рівень продуктивності праці.

Внутрішні ризики – це виробничі ризики.

Виробничий ризик зумовлюється можливим зменшенням обсягів виробництва продукції через несприятливі погодні умови, стихійні лиха, внаслідок чого підприємство не зможе отримати запланований прибуток.

Ринковий ризик пов'язаний із зниженням цін на продукцію. Зниження цін може відбутись у випадку, якщо основний споживач на ринку знизить закупівельні ціни, пропозиція продукції на ринку перевищуватиме попит, та з певних причин знизиться обсяг попиту на продукцію.

Підприємству можна частково знизити вплив ринкового ризику шляхом укладення форвардних договорів із споживачами продукції, в якому визначена ціна купівлі впродовж року.

Своєчасне реагування на внутрішні та зовнішні ризики, прийняття відповідних управлінських рішень забезпечить стабільний розвиток підприємства. Важливо, щоб виробництво було диверсифікованим та гнучким. При такій організації виробничих процесів збитки від однієї галузі будуть перекриватися прибутковими сегментами іншої, як наслідок підприємство матиме позитивний баланс.

9. Фінансові інвестиції.

Станом на 31.12.2019 року СТОВ «Дружба-Нова» утримує наступні довгострокові фінансові інвестиції:

- частку у статутному капіталі ТОВ «АФ «Семереньки»;
- частку у статутному капіталі ТОВ «Калина»;
- частку у статутному капіталі ПРАТ «Каплинцівське»;
- частку у статутному капіталі СТОВ «Хоробор-Агро»;
- частку у статутному капіталі ТОВ «Обрій».

Загальний розмір довгострокових фінансових інвестицій на 31.12.2019 року складає 31 361,4 тис. грн.

10. Короткострокова стратегія підприємства.

В короткостроковій перспективі на СТОВ «Дружба-Нова» буде запроваджено Стратегію розвитку в поєднанні з Стратегією контролю за витратами.

Використання такого підходу дасть змогу вивести підприємство на довгострокову стабільну Стратегію зростання та подальшого розвитку.

Впровадження вказаних стратегій в короткостроковому періоду мають на меті досягнення наступних цілей:

1. Зменшення впливу ризиків (шляхом утворення резервів, диверсифікації, продажу товару на різних ринках та інше.);
2. Покращення взаємовідносин з персоналом (забезпечення сталих доходів і умов працівникам);
3. Досягнення та збереження передових позицій на ринку;
4. Одержання задовільного (чи максимального) стабільного прибутку у короткостроковому періоді;
5. Створення позитивного іміджу підприємства в регіонах присутності.

Стратегія контролю за витратами ґрунтується на зменшенні витрат на виробництво продукції. Нижчі витрати на виготовлення продукції забезпечують прийнятний рівень прибутків, навіть за нижчих проти конкурентів цін.

Будуть запроваджені наступні засоби для реалізації стратегії контролю за витратами:

1. Збільшення обсягів виробництва;
2. Зменшення накладних витрат;
3. Впровадження нового обладнання та устаткування;
4. Використання більш дешевих ресурсів;
5. Застосування нових технологій та інновацій.

Директор

Макуха І.В.

Головний бухгалтер

Курко О.М.

Дата складання звіту : 27 лютого 2020 року

Дата затвердження звіту: 14 квітня 2020 року